

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-93>

УДК 657.6:174

АУДИТ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕТИЧНОЇ БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ

AUDIT OF FINANCIAL CONDITION AS A PREREQUISITE FOR ETHICAL BUSINESS COMMUNICATION

Лаврова-Манзенко Олена Олексіївнакандидат економічних наук, доцент,
Черкаський національний університету ім Б. Хмельницького
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1320-6940>**Уманська Вікторія Григорівна**кандидат економічних наук, доцент,
Черкаський національний університету ім Б. Хмельницького
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1669-7255>**Будник Жанна Вікторівна**здобувач ОС магістр,
Черкаський національний університету ім Б. Хмельницького
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5922-0379>**Lavrova-Manzenko Olena, Umanska Viktoriia, Budnyk Zhanna**
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

У статті обґрунтовано роль аудиту фінансового стану підприємства як інструменту формування етичної бізнес-комунікації в умовах цифровізації економіки. Показано, що фінансова звітність набуває комунікативної функції, забезпечуючи взаємодію між бізнесом, державою, інвесторами та суспільством. Аудит фінансового стану розглядається як поєднання контрольної, аналітичної та етичної функцій, що зміцнює довіру та підвищує прозорість фінансової інформації. Доведено, що ефективний аудит має виходити за межі формальної перевірки звітності, перетворюючись на оцінку фінансової стійкості, ризиків і перспектив розвитку підприємства. Висвітлено міжнародну практику розширеного аудиту (integrated audit report), який поєднує фінансові та нефінансові показники. Наголошено на потребі адаптації українського аудиту до міжнародних стандартів і розроблення окремого стандарту «Аудит фінансового стану».

Ключові слова: аудит фінансового стану, етична бізнес-комунікація, цифровізація, прозорість звітності, довіра, професійна етика, репутаційний капітал.

The article explores the theoretical and methodological foundations of auditing a company's financial condition in the context of developing ethical business communication in a digitalized economy. It demonstrates that modern financial reporting performs not only an accounting but also a communicative function, serving as a means of interaction between businesses, government authorities, investors, and society. It is substantiated that the audit of financial condition is a key instrument for building trust in business relations, as it combines control, analytical, and ethical functions. The study proves that an effective audit must go beyond the formal verification of reporting accuracy, transforming into a comprehensive assessment of a company's financial stability, liquidity, risks, and development prospects. Such an approach ensures the creation of ethical communication symmetry, where users of financial information receive not only confirmation of data reliability but also an in-depth analytical interpretation of their content. Attention is focused on international practices of the expanded audit (integrated audit report), which combines financial and non-financial indicators that strengthen the communicative and social responsibility of business. It is determined that in the digital environment, the audit of financial condition becomes an interactive process involving the use of information technologies, open databases, and digital transaction trails, which enhance transparency and accountability of business entities. It has been revealed that in Ukrainian practice, there exists a gap between international auditing standards and national regulation, which requires the development of a separate standard "Audit of Financial Condition," aimed at assessing real solvency and financial stability of enterprises. It is concluded that the audit of financial condition is not merely a technical verification procedure but a form of ethical confirmation of economic reliability that strengthens a company's reputational capital and fosters public trust.

Keywords: audit of financial condition, ethical business communication, digitalization, reporting transparency, trust, professional ethics, reputational capital.

Постановка проблеми. Сучасна економіка перебуває у стані глибокої трансформації, зумовленої цифровізацією бізнес-процесів, глобалізацією фінансових ринків і зростанням ролі нематеріальних чинників довіри у партнерських відносинах. У цих умовах достовірність і прозорість фінансової інформації стає не лише інструментом управління, а й морально-етичною категорією, що визначає якість бізнес-комунікацій та рівень корпоративної репутації. Фінансова звітність, підтверджена незалежним аудитором, перетворюється на форму публічного діалогу підприємства з його контрагентами, кредиторами, інвесторами, державними органами та суспільством загалом. Вона виконує роль своєрідного «економічного паспорта» підприємства, який формує його цифровий образ і довіру у зовнішньому середовищі.

Водночас у традиційній аудиторській практиці переважає перевірка відповідності фінансової звітності вимогам законодавства та стандартів, що не завжди дозволяє оцінити реальний фінансовий стан підприємства, його платоспроможність, динаміку активів, ризики та резерви розвитку. У результаті виникає розрив між аудиторською перевіркою як формальною процедурою і потребою користувачів у комплексній, аналітично насиченій інформації, що відображає справжню фінансову стійкість та економічну поведінку суб'єкта господарювання. У цьому контексті постає необхідність розширення змісту аудиторського висновку шляхом інтеграції в нього результатів аудиту фінансового стану підприємства. Такий підхід передбачає системне поєднання аудиторських процедур із методами фінансового аналізу, що дозволяє не лише засвідчити достовірність звітності, а й розкрити її економічний сенс. У результаті звіт аудитора набуває не лише формальної, а й комунікативної функції, перетворюючись на носій етичних цінностей бізнесу — чесності, відкритості, відповідальності перед партнерами та суспільством.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій літературі питання аудиту фінансового стану дедалі частіше розглядаються у взаємозв'язку з етичними засадами бізнес-комунікацій та цифровими трансформаціями. Ховрак І. В. та Д'яченко А. Е. [2] обґрунтовують, що етична культура аудитора є основою довіри між суб'єктами господарювання, тоді як Артюх О. В. і Панфілов М. С. [3] аналізують зарубіжний досвід забезпечення незалежності аудиту як чинник підвищення

його об'єктивності. Дослідження Леги О. В. та співавт. [4] демонструє вплив ESG-факторів на формування аудиторських висновків, а Іонін і Прилуцький [6] розкривають потенціал комп'ютерних технологій в аналітичних процедурах. Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання етичної комунікації між аудитором і менеджментом підприємства, формування репутаційного капіталу через аудиторські практики та взаємозв'язок між результатами аудиту фінансового стану і рівнем корпоративної етики бізнесу.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є теоретичне та методичне обґрунтування ролі аудиту фінансового стану у формуванні етичної бізнес-комунікації та підвищенні прозорості фінансової звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова звітність підприємства у сучасному світі розглядається не лише як набір показників, що відображають результати діяльності, а як складна комунікативна система, покликана забезпечити інформаційний зв'язок між бізнесом, державою, інвесторами, кредиторами та суспільством. У цій системі аудит фінансового стану виконує функцію фільтра достовірності, засобу відновлення довіри й основи для формування етичної поведінки всіх учасників економічного простору. На відміну від класичного аудиту фінансової звітності, який зосереджується на підтвердженні її відповідності законодавчим нормам і стандартам обліку, аудит фінансового стану передбачає глибшу аналітичну оцінку фінансової життєздатності підприємства. Його завдання полягає у виявленні тенденцій, структурних диспропорцій і ризиків, що можуть вплинути на стабільність, платоспроможність і здатність до розвитку. Таким чином, аудитор переходить від ролі контролера до ролі аналітика, консультанта та комунікатора – суб'єкта, який створює нову інформаційну цінність.

Методологічно аудит фінансового стану базується на інтеграції класичних прийомів аудиту (тестування, перевірка, підтвердження доказів) з методами фінансового аналізу (горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний, трендовий, факторний). Це дозволяє не лише зафіксувати достовірність звітних даних, а й інтерпретувати їх як аналітичну модель фінансової поведінки підприємства. Саме цей перехід – від звітності як набору фактів до звітності як носія смислів – формує основу етичної бізнес-комунікації. Адже у відносинах між партнерами, інвесторами, акці-

онерами головним чинником стає не просто цифра, а її пояснення, прозорість походження і довіра до джерела.

Відтак, аудиторський висновок має розширюватися до аналітичного аудиторського звіту, у якому подається не тільки висновок про достовірність фінансової звітності, а й короткий огляд фінансових результатів, виявлених ризиків та сильних сторін бізнесу. Такий підхід дозволяє створити багатовимірну картину фінансового стану підприємства, що сприяє підвищенню довіри до нього з боку зовнішніх користувачів інформації.

Аудит за своєю природою є не лише технічною, а насамперед етичною діяльністю, оскільки результат його роботи – довіра. Етичний вимір аудиту ґрунтується на принципах, визначених Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (IESBA Code): незалежність, об'єктивність, компетентність, конфіденційність, професійна поведінка та чесність [1]. Кожен із цих принципів формує моральну архітектуру бізнес-комунікацій.

У реальному середовищі ділової комунікації аудитор виступає посередником між підприємством і його стейкхолдерами, забезпечуючи прозорість обміну інформацією [2]. Тому його звіт виконує роль морального арбітра, який легітимізує фінансову поведінку підприємства. Від якості аудиту залежить не лише економічна довіра, а й соціальний капітал організації – її репутація, імідж, інвестиційна привабливість.

Саме в цьому полягає зв'язок між етикою аудиту та етикою бізнес-комунікацій. Чим вищим є рівень моральної відповідальності аудитора, тим більшу довіру викликає фінансова звітність, а отже – тим стійкіші комунікаційні зв'язки у бізнес-середовищі. Порушення етичних принципів в аудиторській діяльності (зокрема, формальне підтвердження звітності без аналітичної оцінки) призводить до руйнування комунікаційної довіри, що проявляється у скандалах, втраті репутації та фінансовій нестабільності компанії.

У розвинених країнах ЄС, Великій Британії, Канаді та Японії аудит фінансового стану розглядається як частина стратегічного аудиту – процесу, який дозволяє оцінити довгострокову життєздатність компанії, ризики і потенціал стійкого розвитку [3]. У межах концепції ESG (Environmental, Social, Governance) він набуває нової ролі – засобу перевірки нефінансових показників, що безпосередньо пов'язані з етикою ведення бізнесу [4]. Таким чином, аудит фінансового стану переходить із пло-

щини суто бухгалтерського контролю в площину стратегічного менеджменту і комунікаційного забезпечення сталого розвитку.

В українських реаліях аудит фінансового стану лише формується як окрема методологічна категорія. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» визначає аудиторський звіт як документ, що містить висновки щодо достовірності звітності, проте не зобов'язує включати аналітичні характеристики фінансового стану [5]. У цьому вбачається певний розрив між міжнародною практикою та національною нормативною базою. Подолання цього розриву можливе шляхом розробки стандарту «Аудит фінансового стану (Audit of Financial Condition)», який регламентуватиме порядок перевірки фінансової стійкості, ліквідності, рентабельності, структури капіталу та ризиків. Розширення змісту аудиторських звітів сприятиме підвищенню інформаційної симетрії між суб'єктами бізнесу, тобто зменшенню різниці в доступі до правдивої інформації між керівництвом, власниками, інвесторами та зовнішніми користувачами. Така симетрія є необхідною умовою етичної комунікації, бо гарантує чесність і справедливість ринкових відносин.

У світовій практиці спостерігається тенденція розширення змісту аудиторських звітів – від мінімалістичного підтвердження достовірності до комплексного аналітичного документа, що включає оцінку фінансового стану, ризиків і перспектив розвитку компанії. Ця еволюція обумовлена зростанням ролі етичної комунікації в економіці довіри: сучасний інвестор очікує не лише формального висновку, а й інтерпретації, яка пояснює логіку фінансових процесів, мотиви управлінських рішень, якість корпоративного контролю.

У реаліях інформаційної економіки користувачі фінансової звітності – інвестори, кредитори, акціонери, державні установи – потребують не лише формального підтвердження, а й змістовного тлумачення цифр, показників, динаміки. Саме тому світова практика розвиває підхід, який можна визначити як «аудит плюс» – аудит із аналітичним компонентом [6]. У цьому форматі аудиторський звіт стає одночасно інструментом контролю, аналітики й комунікації, тобто – ключовим документом етичної взаємодії між бізнесом і суспільством.

Розширення аналітичних параметрів аудиторського звіту означає включення до нього таких блоків: оцінка ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства; аналіз динаміки власного капіталу, при-

бутковості та структури активів; виявлення ризиків і факторів, що впливають на фінансову стабільність; короткий коментар аудитора щодо перспектив функціонування та етичної поведінки компанії у контексті корпоративного управління.

Такий формат аудиту не лише підвищує інформаційну насиченість, але й створює етичну симетрію комунікації: користувачі звітності отримують повну картину фінансового стану, а підприємство демонструє відкритість і відповідальність (табл. 1).

З наведеної таблиці видно, що аналітичний аудиторський звіт значно підвищує комунікативну цінність фінансової інформації, оскільки він не лише констатує достовірність звітності, а й розкриває її зміст, причини змін і потенційні ризики. У результаті користувачі отримують не просто дані, а контекст, що дозволяє приймати більш усвідомлені рішення.

Саме цей контекст і є основою етичної бізнес-комунікації.

У сучасному цифровому суспільстві фінансова звітність та аудиторські висновки набувають нової форми існування – у вигляді відкритих даних, електронних реєстрів і публічних баз звітності. Це означає, що аудиторський звіт фактично стає «цифровим обличчям» підприємства – документом, який визначає його репутацію, ділову етику та конкурентоспроможність. Саме тому провідні міжнародні компанії (Deloitte, KPMG, PwC, EY) активно розвивають концепцію integrated audit report, у якому поряд із фінансовими показниками подаються нефінансові індикатори – екологічна відповідальність, соціальні стандарти, корпоративне управління [7–10]. Такий підхід перетворює аудит на інструмент формування етичного іміджу, а не лише на технічну перевірку звітності.

Таблиця 1

**Порівняння типового аудиторського звіту та аналітичного звіту
з аудитом фінансового стану**

Критерій	Типовий аудиторський звіт	Аналітичний (розширений) аудиторський звіт	Етичний ефект у бізнес-комунікації
Мета звіту	Підтвердження достовірності фінансової звітності	Оцінка достовірності та фінансової стійкості підприємства	Забезпечує повноту й чесність інформації, підвищує довіру
Структура документа	Формальна, стандартизована	Гнучка, містить аналітичні блоки	Демонструє відкритість і адаптивність бізнесу
Основний зміст	Опис перевірених звітів і висновок про їх відповідність	Додатково включає аналіз коефіцієнтів ліквідності, рентабельності, фінансових ризиків	Підвищує змістовність комунікації
Фінансові показники	Не наводяться	Наводяться у вигляді коротких розрахунків та тенденцій	Створюють аналітичну прозорість
Розкриття ризиків	Обмежене, переважно юридичне	Включає економічні, фінансові, репутаційні ризики	Підвищує передбачуваність і чесність комунікації
Коментар аудитора	Стисла загальна оцінка	Деталізоване пояснення фінансового стану та рекомендації	Створює моральний вимір аудиту як партнерського діалогу
Користувачі звіту	Регулятори, власники, податкові органи	Інвестори, кредитори, акціонери, аналітики	Розширює коло стейкхолдерів і формує комунікаційну мережу довіри
Етична спрямованість	Формальна, орієнтована на дотримання норм	Спрямована на відповідальність, відкритість і професійну доброчесність	Перетворює аудит у моральний акт економічної відповідальності

Джерело: сформовано авторами на основі [1–4; 6–7]

Цифровізація господарського середовища призвела до того, що аудиторська перевірка вже не може залишатися виключно процедурою звірки документів або перевірки бухгалтерських записів. Вона набуває характеру постійного моніторингу, аналітичного тлумачення та прогнозного оцінювання, що формує нову філософію довіри у бізнес-комунікаціях. В умовах діджиталізації фінансовий стан підприємства стає прозорішим, але водночас вразливішим до репутаційних ризиків, а отже, потребує етичного осмислення не менше, ніж технічного підтвердження.

Етична цінність цифрового аудиту полягає у тому, що він поєднує три виміри – технологічний, аналітичний та гуманістичний. У технологічному аспекті він забезпечує оперативність і точність; в аналітичному – глибину оцінки; у гуманістичному – моральну прозорість і відповідальність. Ця тріада формує нову парадигму довіри, яка ґрунтується не лише на даних, а на їхній інтерпретації як відображенні істини. Вона змінює зміст самого поняття аудиту: із контролюючої процедури він перетворюється на систему етичного підтвердження економічної достовірності.

Отже, аудит фінансового стану в умовах цифровізації є більше, ніж метод перевірки. Це інтегрована система етичної взаємодії, де технології служать не заміною, а продовженням професійного судження аудитора. Сучасний етап розвитку аудиту фінансового стану в Україні характеризується подвійною динамікою: з одного боку, спостерігається якісне зростання нормативної бази та поступова адаптація міжнародних стандартів аудиту, а з іншого – зберігається глибока структурна інерція, що стримує етичну модернізацію аудиторської практики. Вітчизняний аудит часто залишається заручником формалізму, коли мета перевірки зводиться до підтвердження достовірності звітності, не охоплюючи ширшого контексту фінансової стабільності, ризиків і репутаційної поведінки підприємства. У результаті звіт аудитора перетворюється на технічний документ, позбавлений етичної сили переконання. Такий підхід створює інформаційний вакуум у комунікаціях між бізнесом і суспільством, знижує довіру до аудиторських висновків та обмежує можливості інвесторів і партнерів адекватно оцінювати фінансовий стан компаній.

Однією з ключових проблем залишається нерівномірність професійного рівня аудиторів. Частина фахівців орієнтується на застарілі підходи до перевірки бухгалтерських

документів, тоді як сучасний аудит вимагає аналітичного мислення, знання інформаційних систем, цифрової етики та здатності формулювати незалежне судження. Розрив між теоретичним змістом міжнародних стандартів і практикою їх застосування в Україні залишається значним, особливо серед малих аудиторських фірм, які часто не мають доступу до цифрових платформ і систем автоматизації перевірок.

Не менш важливою є проблема відсутності єдиного методичного підходу до аудиту фінансового стану. Законодавство чітко визначає процедури аудиту фінансової звітності, однак не містить вимог щодо обов'язкової оцінки ліквідності, платоспроможності чи фінансової стійкості підприємства. Відсутність таких аналітичних компонентів знижує інформативність звіту та його етичну цінність, адже користувач звітності отримує лише підтвердження формальної достовірності без розуміння змісту й тенденцій фінансових процесів.

Не менш суттєвою є етична складова проблеми. Незважаючи на прийняття Кодексу етики професійних бухгалтерів і аудиторів відповідно до вимог IFAC [11], рівень усвідомлення етичної відповідальності в професійному середовищі залишається неоднорідним. У практиці досі трапляються випадки формального дотримання стандартів, коли аудиторський висновок виконується під замовлення або має декларативний характер. Це не лише підриває довіру до аудиторської професії, а й створює ризики моральної деградації ринку. Формування культури незалежності, об'єктивності та доброчесності є ключовою умовою становлення етичної бізнес-комунікації, у центрі якої має перебувати не вигода клієнта, а суспільний інтерес і професійна честь аудитора.

Висновки. Сучасний аудит виходить за межі суто контрольної функції та набуває ознак інформаційно-комунікаційного інституту, який забезпечує довіру, легітимність і прозорість економічних відносин. Фінансова звітність, підтверджена незалежним аудитором, є не лише джерелом облікових даних, а й засобом суспільного діалогу між бізнесом і його зацікавленими сторонами. Вона формує репутаційний капітал підприємства та виконує функцію морального підтвердження його фінансової стабільності й соціальної відповідальності.

Ключовою умовою підвищення інформативності аудиторського висновку є включення до нього результатів аудиту фінансо-

вого стану. Такий підхід дозволяє поєднати контрольну, аналітичну та етичну функції аудиту, перетворивши його з інструменту формальної перевірки на засіб створення довіри. У структурі бізнес-комунікацій аудиторський звіт виконує роль інформаційного фільтра, через який проходять процеси оцінювання партнерів, інвесторів, кредиторів і державних інституцій. Етичний вимір аудиту фінансового стану формується на перетині трьох чинників: професійної компетентності аудитора, дотримання міжнародних стандар-

тів і готовності бізнесу до відкритої комунікації. Коли ці складові діють синхронно, аудит стає не лише процедурою перевірки, а формою суспільної відповідальності. Особливого значення цей аспект набуває в умовах цифровізації, коли швидкість і обсяг фінансових потоків зростають, а кожна транзакція залишає цифровий слід, який може бути об'єктом аудиторського аналізу. У таких умовах прозорість та етичність бізнесу стають не факультативною чеснотою, а стратегічною умовою виживання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності). Рада з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (International Ethics Standards Board for Accountants). 2022. URL: <https://www.ethicsboard.org/publications/mizhnarodniy-kodeks-etiki-profesiynikh-bukhgalteriv> (дата звернення: 10.09.2025).
2. Ховрак І. В., Д'яченко А. Е. Етичні аспекти проведення аудиту фінансового стану підприємства. *Економічний форум*. № 2. 2018. С. 266–270. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/ecfor_2018_2_42.pdf (дата звернення: 10.09.2025).
3. Артюх О. В., Панфілов М. С. Проблеми та особливості незалежного аудиту в зарубіжних країнах. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. № 2 (81). 2022. С. 134–141. <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2022.2.16> (дата звернення: 10.09.2025).
4. Лега О. В., Безкровний О. В., Канцедаль Н. А., Лиженьков В. Г., Шейко А. Р. ESG-фактори та їх відображення в податковій звітності: виклики для аудиту. *Актуальні питання економічних наук*. № 10. 2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15314566> (дата звернення: 10.09.2025).
5. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 10.09.2025).
6. Іонін Є., Прилуцький С. Комп'ютерні технології в аналітичних процедурах аудиту. *Економічний аналіз*. Том 33. № 3. 2023 р. С. 318–326. <https://doi.org/10.35774/econa2023.03.00318> (дата звернення: 10.09.2025).
7. Етика та доброчесність. Deloitte. 2022. URL: <https://www.deloitte.com/ua/uk/about/story/purpose-values/ethics.html> (дата звернення: 10.09.2025).
8. KPMG в Україні однією з перших підписала Принципи бізнесу. KPMG. 2025. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2025/03/kpmg-v-ukrayini-odniyeyu-z-pershykh-pidpysala-pryntsypy-biznesu-druzhnoho-do-veteraniv-ta-veteranok.html> (дата звернення: 10.09.2025).
9. Етика та комплаєнс: які є міфи та в чому практична цінність протидії шахрайству. PwC. 2021. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/publications/2021/ethics-compliance-resisting-fraud.html> (дата звернення: 10.09.2025).
10. Глобальний кодекс корпоративної поведінки EY. Ernst & Young Global Limited. URL: https://www.ey.com/uk_ua/about-us/global-code-of-conduct (дата звернення: 10.09.2025).
11. IFAC – електронні міжнародні стандарти. IFAC. 2025. URL: <https://www.ifac.org/e-international-standards> (дата звернення: 10.09.2025).

REFERENCES:

1. Rada z Mizhnarodnykh standartiv etyky dlia bukhhalteriv (International Ethics Standards Board for Accountants). (2022). Mizhnarodnyi kodeks etyky profesiynykh bukhhalteriv (vkluchaiuchy Mizhnarodni standarty nezalezhnosti) [International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards)]. Available at: <https://www.ethicsboard.org/publications/mizhnarodniy-kodeks-etiki-profesiynikh-bukhgalteriv> (accessed September 10, 2025). (in Ukrainian)
2. Khovrak I. V., D'iachenko A. E. (2018). Etychni aspekty provedennia audytu finansovoho stanu pidpriemstva [Ethical aspects of conducting an audit of the financial condition of an enterprise]. *Ekonomicnyi forum – Economic Forum*, no. 2, pp. 266–270. Available at: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=

2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecfor_2018_2_42.pdf (accessed September 10, 2025). (in Ukrainian)

3. Artiukh O. V., Panfilov M. S. (2022). Problemy ta osoblyvosti nezalezhnoho audytu v zarubizhnykh krainakh [Problems and features of independent audit in foreign countries]. *Visnyk Khersonskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu – Bulletin of Kherson National Technical University*, no. 2(81), pp. 134–141. <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2022.2.16> (accessed September 10, 2025). (in Ukrainian)

4. Leha O. V., Bezкровnyi O. V., Kantsedal N. A., Lyzhenkov V. H., Sheiko A. R. (2025). ESG-factory ta yikh vidobrazhennia v podatkovii zvitnosti: vyklyky dlia audytu [ESG factors and their reflection in tax reporting: challenges for audit]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current Issues of Economic Sciences*, no. 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15314566> (accessed September 10, 2025). (in Ukrainian)

5. Verkhovna Rada Ukrainy. (2017). Zakon Ukrainy “Pro audyt finansovoi zvitnosti ta audytorsku diialnist” vid 21.12.2017 r. № 2258-VIII [Law of Ukraine “On Audit of Financial Statements and Auditing Activities” of December 21, 2017, No. 2258-VIII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (accessed September 10, 2025). (in Ukrainian)

6. Ionin Ye., Prylutskyi S. (2023). Komp’iuterni tekhnolohii v analitychnykh protsedurakh audytu [Computer technologies in analytical procedures of audit]. *Ekonomichnyi analiz – Economic Analysis*, vol. 33, no. 3, pp. 318–326. <https://doi.org/10.35774/econa2023.03.00318> (accessed September 10, 2025). (in Ukrainian)

7. Deloitte. (2022). Etyka ta dobrochesnist [Ethics and Integrity]. Available at: <https://www.deloitte.com/ua/uk/about/story/purpose-values/ethics.html> (accessed September 10, 2025). (in Ukrainian)

8. KPMG. (2025). KPMG v Ukraini odniieiu z pershykh pidpysala Pryntsypy biznesu druzhnoho do veteraniv ta veteranok [KPMG in Ukraine was one of the first to sign the Principles of Veteran-Friendly Business]. Available at: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2025/03/kpmg-v-ukrayini-odniyeyu-z-pershykh-pidpysala-pryntsypy-biznesu-druznoho-do-veteraniv-ta-veteranok.html> (accessed September 10, 2025). (in Ukrainian)

9. PwC. (2021). Etyka ta komplaienc: yaki ye mify ta v chomu praktychna tsinnist protydii shakhraistvu [Ethics and Compliance: What Are the Myths and What Is the Practical Value of Countering Fraud]. Available at: <https://www.pwc.com/ua/uk/publications/2021/ethics-compliance-resisting-fraud.html> (accessed September 10, 2025). (in Ukrainian)

10. Ernst & Young Global Limited. (2025). Hlobalnyi kodeks korporativnoi povedinky EY [EY Global Code of Conduct]. Available at: https://www.ey.com/uk_ua/about-us/global-code-of-conduct (accessed September 10, 2025). (in English)

11. IFAC. (2025). Elektronni mizhnarodni standarty [Electronic International Standards]. Available at: <https://www.ifac.org/e-international-standards> (accessed September 10, 2025). (in English)